

Fundusze Europejskie
na Rozwój Cyfrowy

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan ewaluacji programu

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy

2021-2027

Warszawa, listopad 2023

Spis treści:

1. Wykaz skrótów.....	3
2. Wprowadzenie	4
3. Ramowy zakres planu	5
3.1 Cel planu ewaluacji.....	5
3.2 Zakres przedmiotowy ewaluacji.....	7
3.3 Opis przesłanek mających znaczenie dla ewaluacji	9
3.4 Wymiana doświadczeń oraz wiedzy	10
4. Organizacja procesu ewaluacji	12
4.1 Zaangażowane podmioty	12
4.2 Opis sposobu przeprowadzenia procesu ewaluacji	14
4.3 Działania związane z budową potencjału uczestników procesu ewaluacji 14	
4.4 Strategia rozpowszechniania wyników	15
4.5 Zasoby niezbędne do realizacji planu ewaluacji	16
4.6 Jakość działań ewaluacyjnych.....	16
5. Spis badań ewaluacyjnych.....	19
6. Harmonogram badań ewaluacyjnych.....	27

1. Wykaz skrótów

FERC	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027
GSE	Grupa Sterująca Ewaluacją
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IP FERC	Instytucja Pośrednicząca FERC
IZ	Instytucja Zarządzająca
JE	Jednostka Ewaluacyjna
KE	Komisja Europejska
KJE	Krajowa Jednostka Ewaluacji – jednostka funkcjonująca w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej
KM	Komitet Monitorujący
MC	Ministerstwo Cyfryzacji
POPC	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020
PT	Pomoc Techniczna
RP	Regionalne Programy 2021-2027
SFC2021	System elektronicznej wymiany danych między państwami członkowskimi i KE
UKE	Urząd Komunikacji Elektronicznej

2. Wprowadzenie

Ewaluacja ma znaczącą rolę w planowaniu i zarządzaniu programami z funduszy europejskich. Jest ona rozumiana przede wszystkim jako obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Ewaluacja dostarcza rzetelnych i przydatnych informacji. Wiedza w ten sposób uzyskana jest wykorzystywana przede wszystkim w procesie decyzyjnym. Przyczynia się do poprawy skuteczności i efektywności programu.

Waga tego tematu ma odzwierciedlenie w zapisach wielu dokumentów. Wśród nich należy wskazać zapis art. 44 ust. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. (zwanego dalej rozporządzeniem ogólnym¹). Zgodnie z nim, IZ FERC przygotowała niniejszy plan ewaluacji FERC. Dokument ten bezpośrednio organizuje proces ewaluacji. Zgodnie z nazwą wskazuje organizację, działania i zasady, w tym sposób finansowania procesu ewaluacji.

Podstawą prawną dla jego powstania są przede wszystkim następujące dokumenty:

- Rozporządzenie ogólne,
- Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki Spójności 2021-2027 w Polsce (rozdział 15)²,
- Wytyczne dotyczące ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027³.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej

² [Umowa partnerstwa](#)

³ [wytyczne dotyczące ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027](#)

3. Ramowy zakres planu

3.1 Cel planu ewaluacji

Cel ewaluacji jest wyrażony w art. 44 ust. 1 rozporządzenia ogólnego. Jest to poprawa jakości opracowywania programów i ich wdrażania. W związku z powyższym Państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca przeprowadzają ewaluację programów pod kątem co najmniej jednego z następujących kryteriów: skuteczności, efektywności, trafności, spójności i unijnej wartości dodanej⁴.

Plan ewaluacji musi zapewnić realizację tak określonego celu, jakim jest:

- poprawa opracowywania programu FERC,
- poprawa wdrażania programu FERC.

Biorąc pod uwagę wskazane kryteria, ewaluacja efektów realizacji FERC ma pozwolić poszerzyć wiedzę na temat czynników wspierających i ograniczających sprawny przebieg programu. Na podstawie wniosków z badań będą mogły zapadać decyzje mające na celu wdrożenie odpowiednich usprawnień wpływających bezpośrednio na skuteczność i efektywność interwencji. Będzie to realizacją celu wskazanego w art. 44 ust. 1.

Należy również wymienić inne cele, będące uszczegółowieniem i logicznym rozwinięciem ww. zapisów. Jest to ocena rezultatów wdrażania programu i jego wpływu na określone cele w programie, dostarczenie wiedzy dla decydentów oraz użytkowników, a także rozpowszechnianie informacji o programie.

Stąd też celami ewaluacji FERC, podobnie jak w przypadku POPC są:

1. poprawa jakości programowania i wdrażania programu,
2. zwiększenie skuteczności i efektywności realizacji programu,

⁴ Podstawowe kryteria wymienione w Rozporządzeniu Ogólnym Parlamentu Europejskiego i Rady to: skuteczność, efektywność (wydajność), trafność, spójność i unijna wartość dodana. Zgodnie z ww. rozporządzeniem ewaluacje mogą również obejmować inne kryteria, takie jak: poziom włączenia społecznego, niedyskryminację i widoczność.

3. ocena efektów wdrażania oraz wpływu programu na osiągnięcie celów określonych w krajowych i unijnych dokumentach strategicznych,
4. dostarczenie rzetelnej wiedzy i informacji osobom odpowiedzialnym za wdrażanie i zarządzanie programem oraz innym użytkownikom ewaluacji,
5. dostarczanie informacji na temat efektów wdrażania programu.

Osiągnięcie ww. celów będzie możliwe po odpowiednim zaplanowaniu procesu ewaluacji. Dlatego też tak istotna jest funkcja niniejszego dokumentu.

3.2 Zakres przedmiotowy ewaluacji

Przedmiotem ewaluacji wskazanej w tym dokumencie jest program Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027⁵. Jest on następcą Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020⁶.

Zgodnie z Umową Partnerstwa, program realizuje następujący cel polityki:

1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowe poprzez następujące cele szczegółowe:

- RSO1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych;
- RSO1.5. Udoskonalanie łączności cyfrowej.

Zgodnie z zapisami programu FERC, jego celem jest wsparcie transformacji cyfrowej kraju przez realizację przedsięwzięć, które zapewnią:

- szeroki dostęp do ultra-szybkiego internetu,
- efektywny i zaawansowany system e-usług publicznych,
- skuteczne działanie krajowego systemu cyberbezpieczeństwa,
- dostęp do danych o znaczącym potencjale do dalszego ich wykorzystywania,
- wsparcie rozwoju umiejętności cyfrowych,
- rozwój współpracy międzysektorowej na rzecz cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych.

Program będzie realizowany w trzech priorytetach:

Priorytet: I. Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego internetu szerokopasmowego

Zgodnie z programem, interwencja umożliwi objęcie zasięgiem gospodarstw domowych (rozumianych jako lokale mieszkalne) oraz przedsiębiorstw siecią o przepustowości co najmniej 100 Mb/s, przy czym wspierane będą wyłącznie rozwiązania technologiczne zapewniające skalowalność sieci do prędkości gigabitowych.

W ramach interwencji wsparciem będą objęte projekty w zakresie budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci dostępowych, w tym projekty w zakresie

⁵ [Fundusze europejskie na rozwój cyfrowy 2021-2027/](#)

⁶ [Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020](#)

dostępu do publicznej bezprzewodowej sieci internetowej. Sieci wyższych warstw, tj. sieci dystrybucyjne i szkieletowe będą mogły być realizowane w zakresie niezbędnym do budowy sieci dostępowych. Celem wsparcia będzie również zapewnienie co do zasady symetrycznego dostępu do gigabitowego internetu w miejscach stanowiących główną siłę napędową rozwoju społeczno-gospodarczego.

Priorytet: II. Zaawansowane usługi cyfrowe

W priorytecie będą wspierane projekty o oddziaływaniu ogólnokrajowym, których produkty będą mogły być wykorzystywane lokalnie. Projekty udostępnią nowe e-usługi i dane oraz systemy informatyczne. Interwencja umożliwi budowę, modernizację i dalszy rozwój e-usług i systemów niezbędnych do ich świadczenia, w tym procesy back-office. Priorytet uzyskają projekty umożliwiające integrację istniejących już e-usług obszarowych, w kompleksowe procesy. Rozwiązania wdrażane w projektach będą realizowały założenia Architektury Informacyjnej Państwa (AIP)⁷, zwłaszcza pryncypia zawarte w dokumencie z dn. 25 listopada 2020 r.⁸ i Deklaracji tallińskiej⁹, w tym domyślności cyfrowej, jednorazowości, powszechności, dostępności, otwartości, przejrzystości, domyślnej transgraniczności i interoperacyjności oraz niezawodności i bezpieczeństwa oraz będą zapewniały e-usługi o wysokim, co najmniej 4 poziomie dojrzałości (transakcja).

Interwencja obejmie działania ukierunkowane na konsolidację i standaryzację usług cyfrowych, przede wszystkim przez ich integrację w nowo utworzonych lub rozwijanych, centralnych platformach internetowych oraz poprawę zakresu i jakości udostępnianych danych oraz ich wykorzystania. Działania w obszarze cyberbezpieczeństwa zapewnią sprawne i bezpieczne działanie systemów informatycznych oraz lepszą ochronę informacji. Realizowane będą działania wspierające współpracę międzysektorową na rzecz cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych oraz rozwój zaawansowanych umiejętności cyfrowych kadr.

⁷ [Architektura informacyjna państwa](#)

⁸ Rekomendacje Rady Architektury IT, Zespołu Zadaniowego KRMC w sprawie przyjęcia Pryncypiów Architektury Informacyjnej wraz z zaleceniami

⁹ Deklaracja tallińska ministrów odpowiedzialnych za politykę w dziedzinie e-administracji w 32 państwach Unii Europejskiej (UE) i Europejskiej Strefy Wolnego Handlu (EFTA) w sprawie e-administracji (Tallinn Declaration on eGovernment) potwierdza zaangażowanie państw członkowskich Unii Europejskiej w realizację wizji zawartej w Planie działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020. [Deklaracja tallińska w sprawie e-administracji](#)

Priorytet: III Pomoc Techniczna

Działania realizowane w ramach Pomocy Technicznej (PT) będą skoncentrowane na zapewnieniu wsparcia procesów wpływających na wdrażanie i wykorzystanie środków programu.

W ramach PT FERC będą realizowane m.in. następujące działania: wsparcie potencjału kadrowego pracowników instytucji zaangażowanych w system wdrażania programu, zapewnienie zaplecza sprzętowo-technicznego, stałe podnoszenie kompetencji pracowników oraz przygotowanie i przeprowadzenie analiz, badań, ocen, ekspertyz, koncepcji, ewaluacji, sprawozdań, opinii prawnych, doradztwa prawnego oraz finansowanie pomocy ekspertów zewnętrznych i doradztwa specjalistycznego, zakup publikacji.

3.3 Opis przesłanek mających znaczenie dla ewaluacji

Na wstępie należy wskazać, że planowane badania będą realizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem wskazanym w rozdziale 6. Niezależnie od powyższego, IZ zamierza korzystać z ewaluacji ad hoc każdorazowo, kiedy pojawią się wątpliwości co do skuteczności udzielanego wsparcia bądź też w sytuacji wystąpienia wcześniej nieprzewidzianej potrzeby informacyjnej.

Przy ustalaniu ww. harmonogramu wzięto pod uwagę ogólnie konieczność oceny każdego obszaru wspieranego przez program wraz z możliwością zmian mających na celu zwiększenie skuteczności wsparcia.

W szczególności badania mają pozwolić na:

- ocenę interwencji,
- wskazanie obszarów do zmiany,
- wskazanie rozwiązań, które zapewnią właściwe wydatkowanie dostępnej alokacji.

Kwestie te stanowią przesłanki mające znaczenie dla ewaluacji w zakresie FERC.

Stąd też, mając również na uwadze doświadczenie z POPC, jako pierwsze zostanie przeprowadzone badanie dotyczące kryteriów wyboru oraz systemu wyboru projektów. Wybór projektów ma kluczowe znaczenie dla efektywności programu w osiągnięciu celów FERC.

Jak zostało wspomniane, badania wskazane w planie ewaluacji powinny dotyczyć wszystkich istotnych obszarów mających wpływ na wdrażanie i efektywność projektów. Konsekwencją takiego podejścia jest plan przeprowadzenia badań do każdego priorytetu merytorycznego, w celu oceny pierwszych efektów w kontekście ustalonych wartości docelowych wskaźników. Pomoc Techniczna będąca w III Priorytecie nie będzie przedmiotem badania z uwagi na relatywnie niewielką alokację oraz przekonanie, że ze względu na podobieństwo do PT POPC wnioski i rekomendacje ze zrealizowanego badania w 2022 r. w dużym zakresie są aktualne również w zakresie FERC.

Ostatnim planowanym badaniem jest ewaluacja wpływu FERC. Ewaluacja ta stanowić będzie ocenę zmian społeczno-ekonomicznych (zamierzonych, jak i niezamierzonych) będących wynikiem realizacji FERC. Badanie będzie zawierać także ocenę postępu rzeczowego i finansowego programu. Ocena ta stanowi badanie obligatoryjne. Obowiązek jego realizacji wynika z art. 44 ust. 2 rozporządzenia ogólnego. Zgodnie z nim do dnia 30 czerwca 2029 r. państwo członkowskie przeprowadza ewaluację każdego programu pod kątem oceny jego wpływu. Badanie to dostarczy wiedzy w kontekście podejścia refleksyjnego i strategicznego do podjętych wcześniej decyzji i działań w ramach FERC.

3.4 Wymiana doświadczeń oraz wiedzy

Program FERC jest jedynym programem (zaraz po POPC), w którym są realizowane projekty dotyczące budowy internetu szerokopasmowego. Dlatego nie ma możliwości skorzystania z doświadczeń innych w tym zakresie. W związku z powyższym doświadczenie, w tym np. dobre praktyki i wzorce, będzie wykorzystywane z zasobów IZ POPC.

W przypadku szeroko rozumianego zakresu e-administracji konieczna jest współpraca m.in. z IZ RP. Kwestie e-administracji, e-usług były realizowane w regionalnych programach operacyjnych oraz w programie POPC. Będą również realizowane w nowych programach regionalnych na lata 2021-2027. W związku z powyższym planuje się do GSE FERC doprosić przedstawicieli z wybranych IZ RP.

Ponadto, przedstawiciele IZ FERC uczestniczą w wymianie doświadczeń na innych forach. Szczególnie istotne są spotkania Zespołu Sterującego Ewaluacją polityki spójności 2021-2027. Jest to forum koordynacji procesu ewaluacji. Rolę wiodącą w tym zespole odgrywa KJE.

Należy wskazać na doświadczenie IZ FERC, które zostało uzyskane w ciągu realizacji perspektywy 2014-2020 w ramach POPC. Zgodnie ze „Sprawozdaniem zawierającym podsumowanie wyników ewaluacji

przeprowadzonych podczas okresu programowania i głównych produktów oraz rezultatów Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020”¹⁰, ze środków PT POPC zostało zrealizowanych łącznie 7 ewaluacji zleconych przez JE IZ POPC oraz przez Instytucję Pośredniczącą POPC (Centrum Projektów Polska Cyfrowa):

1. „Analiza doświadczeń oraz identyfikacja dobrych praktyk w obszarze wspierania rozwoju kompetencji cyfrowych w kontekście przygotowania szczegółowych zasad wdrażania Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 oraz koordynacja celu tematycznego 2”,
2. „Ewaluacja systemu wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020”,
3. „Ewaluacja mid-term postępu rzeczowego i finansowego Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020”,
4. „Ewaluacja efektów realizacji I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Powszechny dostęp do szybkiego internetu”,
5. „Ewaluacja efektów realizacji II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 E-administracja i otwarty rząd”,
6. „Ewaluacja efektów realizacji III osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Cyfrowe kompetencje społeczeństwa”,
7. „Ewaluacja efektów realizacji IV osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Pomoc techniczna”.

Pierwsze badanie spośród wymienionych miało charakter badania ad hoc, pozostałe sześć (w tym badanie mid-term) wynikało wprost z „Planu Ewaluacji Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020”.

¹⁰ [Sprawozdanie zawierające podsumowanie wyników ewaluacji przeprowadzonych podczas okresu programowania i głównych produktów oraz rezultatów Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020](#)

4. Organizacja procesu ewaluacji

4.1 Zaangażowane podmioty

W proces ewaluacji programu FERC zaangażowane są następujące podmioty:

- (1) Instytucja Zarządzająca FERC,
- (2) Instytucja Pośrednicząca FERC,
- (3) Grupa Sterująca Ewaluacją FERC,
- (4) Komitet Monitorujący FERC;
- (5) Krajowa Jednostka Ewaluacji.

IZ FERC

Zadania związane z ewaluacją będzie realizować przede wszystkim JE FERC, umieszczona w strukturze IZ FERC.

Za ich realizację odpowiada Departament Rozwoju Cyfrowego w Ministrestwie Funduszy i Polityki Regionalnej. JE znajduje się w Wydziale Monitorowania i Projektów Własnych.

Do głównych zadań powierzonych JE FERC należą:

- a) Koordynacja realizacji procesu ewaluacji FERC,
- b) Opracowywanie i monitorowanie realizacji „Planu Ewaluacji programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027” oraz przeprowadzanie jego aktualizacji,
- c) Organizacja i udział w pracach GSE FERC,
- d) Planowanie, organizacja, koordynacja i monitorowanie realizacji badań ewaluacyjnych,
- e) Upowszechnienie wyników ewaluacji FERC, w tym na forum KM FERC,
- f) Koordynacja procesu wykorzystywania wyników ewaluacji FERC,
- g) Współpraca z KJE przy opracowywaniu dokumentów odnoszących się do realizacji procesu ewaluacji polityki spójności,
- h) Współpraca z KJE oraz KE przy realizacji ewaluacji zleconych przez te instytucje,
- i) Udział w pracach Zespołu Sterującego Ewaluacją Polityki Spójności 2021-2027,

- j) Realizacja działań ukierunkowanych na rozwój potencjału i kultury ewaluacyjnej w ramach FERC,
- k) Współpraca z partnerami społecznymi oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze ewaluacji,
- l) Opracowywanie syntez wyników ewaluacji, a także informacji na temat postępów w realizacji „Planu Ewaluacji programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027” przygotowywanych m.in. dla KM FERC.

IP FERC

Instytucja Pośrednicząca będzie realizować zadania zlecone przez IZ FERC. Oprócz ewentualnych badań (ad hoc) IP FERC będzie opiniować dokumenty m.in. raporty metodyczne, końcowe itp., a następnie brać udział w badaniach poprzez m.in. przekazywanie danych, opinii i informacji.

GRUPA STERUJĄCA EWALUACJĄ

W skład powołanej przez JE FERC Grupy Sterującej Ewaluacją FERC wchodzi pracownicy IZ FERC, IP FERC, MC jako instytucji kluczowej w realizacji FERC oraz przedstawiciele KJE. Istnieje również możliwość uczestnictwa w pracach Grupy przedstawicieli IZ RP, przedstawicieli partnerów społecznych, przedstawicieli środowiska eksperckiego.

Powołana Grupa będzie kontynuować prace powołanej w poprzedniej perspektywie, Grupy Sterującej Ewaluacją POPC.

Do głównych zadań GSE FERC należą :

- Opiniowanie „Planu Ewaluacji programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027”,
- Współpraca z JE FERC przy:
 - formułowaniu zakresu badań ewaluacyjnych,
 - opracowywaniu kryteriów wyboru wykonawców badań ewaluacyjnych,
 - przygotowywaniu kryteriów oceny ofert,
 - monitorowaniu postępu realizacji badań ewaluacyjnych,
 - ocenie projektów oraz raportów metodologicznych, cząstkowych i końcowych.

Grupa ta ma charakter operacyjny, co oznacza, że główny tryb pracy Grupy obejmuje przede wszystkim kontakt elektroniczny, tj. poprzez e-mail.

Szczególnie istotną funkcję w realizacji procesu ewaluacji FERC będzie pełnić KM FERC. Jego rolą będzie akceptacja niniejszego planu ewaluacji oraz jego ewentualnych zmian, a także analiza postępu realizacji planu. Przedmiotem działania KM będzie m.in. dyskusja dot. wyników ewaluacji i ich wykorzystania. Zgodnie z art. 8 rozprządzenia ogólnego konieczne jest angażowanie partnerów m.in. w cały proces przygotowywania, wdrażania i ewaluacji programów, w tym poprzez udział w komitetach monitorujących. Mając powyższe na uwadze, dzięki udziałowi partnerów w procesie ewaluacji KM FERC, a w szczególności dzięki udziałowi członków reprezentujących partnerów spoza administracji, będzie także zapewniona realizacja zasady partnerstwa w ww. procesie.

4.2 Opis sposobu przeprowadzenia procesu ewaluacji

Wszystkie badania ewaluacyjne będą zlecane na zewnątrz. Będą one realizowane przez ekspertów zewnętrznych, funkcjonalnie niezależnych od instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie lub wdrażanie programów, takich jak IZ FERC, IP FERC. Na obecnym etapie nie przewiduje się realizacji ewaluacji wewnętrznych.

Pracownicy JE FERC będą odpowiedzialni za prawidłowe przygotowanie dokumentacji koniecznej do wszczęcia postępowania w ramach zamówień publicznych. Będzie się to odbywało poprzez opracowanie dokumentacji przy współpracy, jeśli to konieczne, z pracownikami merytorycznymi IZ FERC oraz IP FERC.

Wybór podmiotów przeprowadzających ewaluację będzie się odbywał zgodnie z procedurami wynikającymi z ustawy Prawo Zamówień Publicznych oraz zgodnie z wytycznymi dotyczącymi ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027.

4.3 Działania związane z budową potencjału uczestników procesu ewaluacji

Warunkiem prawidłowej realizacji procesu ewaluacji oraz zagwarantowania jakości badań jest zapewnienie kadry o odpowiednich kompetencjach.

W związku z powyższym przeprowadzone zostaną wobec wszystkich uczestników procesu ewaluacji następujące działania:

- pogłębianie i doskonalenie wiedzy w zakresie ewaluacji oraz zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację

procesu badań poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, seminariach i konferencjach,

- współpraca w ramach GSE FERC, stanowiącej płaszczyznę wymiany doświadczeń pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w proces ewaluacji FERC,
- współpraca z pracownikami jednostek ewaluacyjnych z innych programów,
- współpraca z KJE,
- upowszechnianie wyników ewaluacji w ramach spotkań poświęconych wynikom badań ewaluacyjnych.

4.4 Strategia rozpowszechniania wyników

Rozpowszechnienie wyników badań będzie każdorazowo planowane na etapie projektowania każdego badania. Będzie wówczas definiowana grupa jego bezpośrednich odbiorców.

Za każdym razem wyniki będą zamieszczane na stronie <https://www.rozwojcyfrowy.gov.pl/>.

Ponadto, raporty końcowe będą przekazywane i udostępniane:

- do KE za pomocą SFC2021,
- do KJE w celu zamieszczenia w bazie badań ewaluacyjnych,
- do Instytucji Koordynacyjnej RP,
- do wszystkich członków KM FERC,
- do członków Grupy Sterującej Ewaluacją FERC.

Planuje się również zapewnić możliwość prezentacji wyników ewaluacji przez ewaluatora na forum KM FERC.

Wyniki badań muszą być udostępnione przede wszystkim:

- decydom różnego szczebla,
- przedstawicielom instytucji zaangażowanych w programowanie i wdrażanie FERC,
- partnerom,

- beneficjentom.

Ponadto, JE FERC będzie monitorowała wyniki badań w postaci rekomendacji m.in. poprzez System Zarządzania Rekomendacjami (SWR).

Należy również wskazać Bazę Badań Ewaluacyjnych. Baza ta poprzez możliwość eksportu jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych wynikami ewaluacji. Stąd też narzędzie to ma istotną funkcję upowszechnienia wyników badań.

4.5 Zasoby niezbędne do realizacji planu ewaluacji

Zadaniem IZ FERC jest zagwarantowanie odpowiednich zasobów kadrowych i finansowych, które pozwolą na skuteczne przeprowadzenie procesu ewaluacji FERC. W ramach priorytetu III FERC są zapewnione środki dla realizacji procesu ewaluacji.

Lp.	Rodzaj działania	Środki zaplanowane na realizację (zł)
1	Badania ewaluacyjne ujęte w planie	1 300 000
2	Badania ewaluacyjne ad hoc	300 000
3	Razem	1 600 000

Źródłem finansowania dla ewaluacji będą projekty realizowane w działaniu 3.1 FERC (Pomoc Techniczna).

Wskazane w tabeli powyżej kwoty mają charakter szacunków. Na obecnym etapie trudno oszacować kwoty, które będą przeznaczone na ten cel.

Konieczne szkolenia w zakresie ewaluacji będą finansowane również z działania 3.1 FERC.

4.6 Jakość działań ewaluacyjnych

Zapewnienie wysokiej jakości działań ewaluacyjnych stanowi wyzwanie dla wszystkich uczestników tego procesu na wszystkich etapach:

- projektowania badania,
- zlecania badania,

- realizacji badania,
- odbierania badania,
- upowszechnienia badania,
- wykorzystywania wyników badania.

Z punktu widzenia JE FERC dla jakości wyników istotne są przede wszystkim dwa pierwsze wymienione elementy. Projektowanie i zlecenie badań stanowią podstawę dla dalszych etapów. Mając na uwadze obecne doświadczenia, konieczna jest co najmniej kontynuacja dotychczasowych działań:

- pogłębianie i doskonalenie wiedzy w zakresie ewaluacji oraz zwiększenie kompetencji osób zaangażowanych w realizację procesu ewaluacji poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, seminariach i konferencjach,
- współpraca w ramach GSE FERC – stanowiącej płaszczyznę wymiany doświadczeń również w zakresie procesu ewaluacji,
- współpraca z pracownikami JE funkcjonujących w ramach innych programów,
- współdziałanie z KJE jako instytucją koordynującą proces ewaluacji programów,
- organizacja szkoleń i warsztatów w zakresie ewaluacji.

Szczególnie istotna w tym zakresie jest współpraca z pracownikami KJE, która odbywa się poprzez bezpośrednie kontakty, w ramach Grupy Sterującej Ewaluacją FERC oraz w ramach Zespołu Sterującego Ewaluacją polityki spójności.

Mając na uwadze informację o szczególnie istotnych elementach procesu w postaci projektowania i zlecenia, wszystkie kluczowe dokumenty powstające, w tym OPZ, a później raporty metodyczne i końcowe będą konsultowane w gronie wspomnianej GSE FERC, w tym z pracownikami KJE, jak również będą konsultowane i uzgadniane z właściwymi komórkami merytorycznymi w IZ FERC oraz w IP FERC. Jeżeli będzie to wskazane dla jakości wyników ewaluacji, takie konsultacje będą miały miejsce również w ramach KM FERC.

Należy podkreślić, że dbałość o wysoką jakość merytoryczną treści dokumentów w zakresie zlecenia badania ewaluacyjnego jest konieczna dla precyzyjnego i zrozumiałego zdefiniowania oczekiwań wobec

badania ewaluacyjnego w zamówieniu, zarówno jego zakresu, jak i proponowanych narzędzi metodologicznych.

Kolejne wspomniane dokumenty w postaci raportów, oprócz wskazanych konsultacji, wymagają również aktywnej współpracy z wykonawcami w realizacji ewaluacji zewnętrznych.

5. Spis badań ewaluacyjnych

1 Badanie:

Tytuł
Ewaluacja systemu wyboru projektów w ramach FERC
Główny cel
Celem badania jest przeprowadzenie oceny systemu wyboru projektów, w tym kryteriów ich wyboru w ramach FERC.
Uzasadnienie
Dla realizacji celów i sukcesu całego programu szczególnie istotny jest wybór projektów w oparciu o właściwie skonstruowany system oceny oraz wyboru projektów. Sprawność tego systemu uwarunkowana jest zastosowaniem odpowiednich kryteriów (obiektywnych, przejrzystych i mierzalnych), a także wdrożeniem efektywnego systemu oceny. Analiza, ocena oraz wdrożenie wniosków może istotnie poprawić trafność interwencji, co z kolei wpłynie na efektywność i realizację celów programu.
Główne pytania - zagadnienia
• Czy zastosowane kryteria wyboru projektów są spójne z celem głównym i celami szczegółowymi programu? • Czy przyjęte kryteria wyboru projektów zostały prawidłowo sformułowane? • Czy kryteria umożliwiają wybór projektów, które w największym stopniu przyczyniają się do realizacji celów poszczególnych działań FERC? • Czy przyjęty katalog kryteriów jest spójny i kompletny? • Czy rozplanowanie konkursów jest prawidłowe w odniesieniu do celów FERC, specyfiki projektów, jak również potrzeb i możliwości potencjalnych wnioskodawców? • Czy w trakcie procesu wyboru projektów były przestrzegane odpowiednie zasady wynikające m.in. z przepisów prawa i wytycznych?
Zarys metodyki

Główne metody badawcze:
a. Analiza danych zastanych, b. Analiza porównawcza dokumentów z innych programów, c. Wywiady indywidualne z przedstawicielami instytucji, d. Wywiady indywidualne z ekspertami oceniającymi wnioski, e. Wywiady telefoniczne i grupowe z beneficjentami oraz nieskutecznymi wnioskodawcami.
Zakres danych
• Dokumenty programowe, • Dokumenty zawarte w regulaminie konkursów, również z innych programów, • Dokumentacja projektowa, • Dane kontaktowe do beneficjentów oraz nieskutecznych wnioskodawców, • Raporty z badań ewaluacyjnych.
Budżet
300 000 zł
Termin rozpoczęcia
II kw. 2024
Termin zakończenia
IV kw. 2024

2. Badanie:

Tytuł
Ewaluacja efektów realizacji Priorytetu I FERC.
Główny cel
Celem jest ocena efektów realizacji I Priorytetu FERC.
Uzasadnienie
W ramach badania zostaną poddane analizie pierwsze efekty realizacji I priorytetu FERC pod kątem oceny skuteczności i efektywności działań związanych z zapewnieniem dostępu do internetu o wysokich przepustowościach. Termin tego badania umożliwi ewentualne modyfikacje umożliwiające zmiany we wdrażaniu tego priorytetu.
Główne pytania - zagadnienia
• Czy i w jakim stopniu wsparcie udzielone w ramach I Priorytetu FERC przyczynia się do zapewnienia dostępu do internetu o wysokich przepustowościach? • Jakie bariery i ograniczenia zostały zidentyfikowane przez instytucje, beneficjentów w trakcie realizacji projektów? • Jakie dobre praktyki zidentyfikowano w trakcie realizacji w ramach I Priorytetu FERC? • Jak skuteczne są założenia otwartego dostępu hurtowego do dofinansowanych sieci? • Czy istnieją bariery utrudniające korzystanie z dotowanych sieci przez dostawców detalicznych lub zapewnianie dostępu do sieci przez dostawców sieci?
Zarys metodyki
Główne metody badawcze: a. Analiza danych zastanych, b. Wywiady indywidualne z przedstawicielami instytucji, c. Badanie ilościowe i jakościowe z beneficjentami I Priorytetu FERC, d. Panel ekspertów, e. Studium przypadku.

Zakres danych
• Dokumenty programowe, • Dokumenty zawarte w regulaminie konkursów, • Dokumentacja projektowa, • Dane z systemu monitorowania i sprawozdawczości, • Dane kontaktowe do beneficjentów, • Raporty z badań ewaluacyjnych.
Budżet
300 000 zł
Termin rozpoczęcia
IV kw. 2026
Termin zakończenia
II kw. 2027

3. Badanie:

Tytuł
Ewaluacja efektów realizacji Priorytetu II FERC.
Główny cel
Celem jest ocena efektów realizacji II Priorytetu FERC.
Uzasadnienie
W ramach badania zostaną poddane analizie efekty realizacji II Priorytetu FERC pod kątem oceny skuteczności i efektywności działań związanych z zapewnieniem wysokiej jakości i dostępności usług cyfrowych, w tym e-usług publicznych (w rozbiciu na obszary e-usług, w tym m.in. e-zdrowia, e-administracji, e -kultury).
Główne pytania - zagadnienia
• Czy i w jakim stopniu wsparcie udzielone w ramach II Priorytetu FERC przyczyniło się do realizacji celów dotyczących: ○ udostępnienia zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, ○ zapewnienia cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, ○ rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, ○ rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, ○ wsparcia rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego i przedsiębiorców? • Jakie bariery i ograniczenia zostały zidentyfikowane przez instytucje, beneficjentów w trakcie realizacji projektów? • Jakie dobre praktyki zidentyfikowano w trakcie realizacji w ramach II Priorytetu FERC? • Jakie dobre praktyki można przywołać z innych programów w zakresie rozwoju usług cyfrowych, również z innych państw członowskich UE?
Zarys metodyki

Główne metody badawcze:
a. Analiza danych zastanych, b. Wywiady indywidualne z przedstawicielami instytucji, c. Badanie ilościowe i jakościowe z beneficjentami II Priorytetu FERC, d. Panel ekspertów, e. Studium przypadku.
Zakres danych
• Dokumenty programowe, • Dokumenty zawarte w regulaminie konkursów, • Dokumentacja projektowa, • Dane z systemu monitorowania i sprawozdawczości, • Dane kontaktowe do beneficjentów, • Raporty z badań ewaluacyjnych.
Budżet
300 000 zł
Termin rozpoczęcia
III kw. 2027
Termin zakończenia
II kw. 2028

4. Badanie:

Tytuł
Ocena wpływu programu FERC na rozwój cyfrowy w Polsce.
Główny cel
Ewaluacja wpływu stanowi ocenę zmian społeczno-ekonomicznych (zamierzonych, jak i niezamierzonych) będących wynikiem realizacji interwencji publicznej, tj. w tym przypadku FERC. Badanie zostanie przeprowadzone pod koniec okresu wdrażania FERC oraz będzie zawierać ocenę postępu rzeczowego i finansowego programu. Raport będzie zawierać odpowiedź na pytanie w jakim stopniu osiągnięto cele założone dla programu, również w kontekście innych dokumentów strategicznych w obszarze cyfryzacji.
Uzasadnienie
Badanie jest jedynym obligatoryjnym dla każdego z wdrażanych programów polityki spójności. Będzie stanowiło syntezę wcześniejszych badań w kontekście zakończenia większości projektów FERC.
Główne pytania - zagadnienia
• Ocena osiągniętych wartości wskaźników finansowych i rzeczowych, • Ocena stanu realizacji celów FERC w kontekście Umowy Partnerstwa i innych dokumentów strategicznych w obszarze cyfryzacji wskazanych w programie, • Ocena skuteczności programu, • Ocena wpływu FERC na sytuację społeczno-ekonomiczną Polski.
Zarys metodyki
Główne metody badawcze: a) Analiza danych zastanych, b) Wywiady indywidualne z przedstawicielami instytucji, c) Badania ilościowe, w tym kontrfaktyczne, d) Panel ekspertów, e) Studium przypadku.

Zakres danych
• Dokumenty programowe, • Dokumenty zawarte w regulaminach konkursów, • Dokumentacja projektowa, • Dokumenty opublikowane przez GUS i UKE, • Raporty z badań ewaluacyjnych.
Budżet
400 000 zł
Termin rozpoczęcia
IV kw. 2028
Termin zakończenia
II kw. 2029

6. Harmonogram badań ewaluacyjnych

lp.	tytuł	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1	Ewaluacja systemu wyboru projektów w ramach FERC	rozpoczęcie i zakończenie					
2	Ewaluacja efektów realizacji Priorytetu I FERC			rozpoczęcie	zakończenie		
3	Ewaluacja efektów realizacji Priorytetu II FERC				rozpoczęcie	zakończenie	
4	Ewaluacja wpływu programu FERC na rozwój cyfrowy w Polsce					rozpoczęcie	zakończenie

Użyte sformułowanie „rozpoczęcie” oznacza podjęcie pierwszych działań związanych z realizowaniem procedur w zakresie prawo zamówień publicznych.

Użyte sformułowanie „zakończenie” oznacza publikację wyników badań.